

Patriotyzm dzisiaj. Wychowanie patriotyczne

(wybór publikacji dostępnych w Bibliotece Pedagogicznej CEN w Łomży)

Według badań zrealizowanych w 2016 roku na potrzeby Wieloletniego Programu NIEPODLEGŁA (2017-2022), Polacy cenią postawy patriotyczne. Większość Polaków wyraża dumę ze swojej przynależności narodowej i z własnego kraju. Jednak we wnioskach czytamy też, że „...w Polsce odczuwalny jest brak poczucia silnej wspólnoty. Polacy wciąż mają poczucie, że więcej ich dzieli niż łączy.”¹ Warto zastanowić się, jakie znaczenia przypisujemy dzisiaj pojęciu patriotyzmu i w jaki sposób kształtować postawy obywatelskie i patriotyczne dzieci i młodzieży. Biblioteka Pedagogiczna CEN w Łomży proponuje wybór pomocnej literatury.

Książki

1. Ja patriota : psychologia patriotyzmu / Jolanta Szczurkowska. - Warszawa : Difin, 2016
2. Jaki patriotyzm? / Anna Wiłkomirska, Adam Fijałkowski. - Warszawa : Difin, 2016
3. Patriotyzm, etnocentryzm, nacjonalizm : perspektywa makropsychologiczna / Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2019
4. Patriotyzm i nacjonalizm: ku jakiej tożsamości kulturowej? / red. nauk. Jerzy Nikitorowicz. - Kraków : Oficyna Wydaw. "Impuls", 2013
5. Wychowanie patriotyczne : pedagogika, polityka bezpieczeństwa, polityka historyczna / pod red. Konrada Henninga. - Łódź : Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna, 2017

Artykuły

1. "A to Polska właśnie" : lekcje wychowawcze dla klas IV-VI o tematyce patriotycznej / Jolanta Sasin // Wychowawca. – 2017, nr 4, s. 27-35
2. Baba polska i patriotyzm / Marta Olszewska // Wychowawca. – 2017, nr 7-8, s. 48-50
3. Co dziś znaczy patriotyzm? / Edmund Juško // Edukacja i Dialog. - 1999, nr 5, s. 53-54
4. "Czerpiąc ze źródła, posiadamy niezwykłą siłę działania" : fragment programu edukacyjnego / Joanna Janosz // Wychowawca. - 2017, nr 12, s. 32-34
5. Edukacja patriotyczna / Anna Klimowicz // Dyrektor Szkoły. - 2017, nr 11, s. 46-51
6. Edukacja patriotyczno-historyczna / Anna Klimowicz // Dyrektor Szkoły. – 2016, nr 4, s. 60-63
7. Edukacja regionalna jako element edukacji patriotycznej / Katarzyna Ziółowicz / Nauczanie Początkowe. – 2007/2008, nr 1, s. 42-51
8. Flaga Polski : propozycje aktywności dla dzieci starszych na listopad // Bliżej Przedszkola. – 2017, nr 10, s. 71-73

¹ <https://niepodlegla.gov.pl/wp-content/uploads/2020/06/PW-Niepodleg%C5%82a-sierpie%C5%84-2018-3.pdf>

9. Godło i hymn narodowy : znaczenie symboli narodowych w codziennym życiu każdego Polaka // Wychowanie w Przedszkolu. – 2016, nr 4, s. 58
10. Istota i znaczenie wychowania patriotycznego w zintegrowanej Europie / Małgorzata Stawiak-Ososińska // Nauczanie Początkowe. – 2007/2008, nr 1, s. 72-78
11. Jak uświadomić sobie wartości wynikające z tekstu? : "Mazurek Dąbrowskiego" w klasie IV / Zuzanna Garbacz // Język Polski w Szkole Podstawowej. - 2017/2018, nr 2, s. 23-26
12. Jestem Polakiem! / Joanna Kozubek // Wychowanie w Przedszkolu. – 2017, nr 6, s. 12-19
13. Jesteśmy dumni z naszej Ojczyzny - scenariusz zajęć dziennych dla klasy III / Jolanta Tadra // Nauczanie Początkowe. – 2007/2008, nr 1, s. 87-100
14. Kto Ty jesteś? Polak mały : projekt edukacyjny z zakresu edukacji patriotycznej realizowany w świetlicy / Dorota Krzycka // Świetlica w Szkole. - 2015, nr 2, s. 6
15. Literatura w edukacji patriotycznej / Iwona Morawska // Edukacja i Dialog. - 2002, nr 9, s. 58-65
16. Metody pracy wychowawczej w kształtowaniu postaw patriotycznych / Marzena Uznańska, Elżbieta Zyzik // Nauczanie Początkowe. – 2007/2008. – nr 1, s. 63-67
17. Muzyka w służbie Ojczyźnie – ważny element edukacji wczesnoszkolnej / Irena Chyła-Szypułowa // Nauczanie Początkowe. – 2007/2008, nr 1, s. 16-22
18. Nauczyciel - patriota i wychowawca / Janusz Sytnik-Czetwertyński // Nauczanie Początkowe – 2007/2008, nr 1, s. 101-103
19. Niepodległość? A co ja z tego mam? : zajęcia na temat niepodległości i współczesnego patriotyzmu / Barbara Polišńska // Biblioteka w Szkole. - 2018, nr 5, s. 12-13
20. O czasach postpatriotycznych / Zdzisław Krasnodębski // Znak. - 2002, nr 4, s. 77-92
21. O historii, patriotyzmie i nadziei / Edmund Juśko // Edukacja i Dialog. - 2004, nr 3, s. 63-65
22. O potrzebie patriotyzmu uwagi różne / Jerzy Szacki // Znak. - 2002, nr 4, s. 31-43
23. O wychowaniu ku wartościom narodowo-patriotycznym w edukacji szkolnej / Barbara Jaśkiewicz // Meritum. – 2016, nr 3, s. 7-11
24. Patriotyzm / Jerzy Surdykowski // Znak. - 2006, nr 11, s. 133-141
25. Patriotyzm - skrzydła i korzenie / Anna Majewska // Edukacja i Dialog. - 2003, nr 5, s. 46-49
26. Patriotyzm - tak, ale... / Grzegorz Gołaszewski // Język Polski w Liceum. - 2006/2007, nr 3, s. 10-21
27. Patriotyzm a globalizacja : cykl zajęć kółka czytelniczego / Katarzyna John // Biblioteka w Szkole. - 2016, nr 4, s. 26-27 [Dla uczniów klasy VI. Na podstawie "Łatarnika" Henryka Sienkiewicza i "Placówki" Bolesława Prusa.]
28. Patriotyzm aktualnego etapu / Henryk Woźniakowski // Znak. - 2010, nr 9, s. 10-18
29. Patriotyzm blockersów (?) / Sebastian Szczyrba // Nauczanie Początkowe. - 2007/2008, nr 1, s. 29-34
30. Patriotyzm na lekcjach języka polskiego w gimnazjum / Agnieszka Kania // Edukacja. – 2016, nr 1, s. 89-101
31. Patriotyzm na zajęciach językowych / Monika Niedźwiedzka // Wychowanie w Przedszkolu. - 2019, nr 4, s. 56-60
32. Patriotyzm nowego człowieka / Piotr Mazur // Wychowanie na co Dzień. - 2010, nr 4/5, s. 8-12
33. Patriotyzm oswojony / Irena Iwanicka // Nowa Szkoła. - 1999, nr 2, s. 21-22
34. Patriotyzm refleksyjny w narracji internetowej / Mariusz Malinowski // Edukacja i Dialog. - 2007, nr 9, s. 15

35. Patriotyzm w czasach pokoju / Jacek Królikowski // Dyrektor Szkoły. - 2018, nr 11, s. 50, 52-54
36. Patriotyzm w czasach wolności - w stronę konstytucyjności, obywatelskości i etyczności / Anna Wiłkomirska // Kwartalnik Pedagogiczny. - 2018, nr 4, s. 31-43
37. Patriotyzm w podstawie programowej / Monika Sewastianowicz // Dyrektor Szkoły. - 2018, nr 4, s. 14-16, 18
38. Pieśni patriotyczne w edukacji dzieci / Katarzyna Rogozińska // Nauczanie Początkowe. – 2007/2008, nr 1, s. 23-28
39. Polacy - rodacy : propozycje aktywności dla dzieci starszych na listopad // Bliżej Przedszkola. – 2017, nr 10, s. 61-65
40. Projekt edukacyjny Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego / Iwona Artowicz-Skowrońska // Meritum. – 2016, nr 2, s. 53-57
41. Próby rekonstrukcji wychowania patriotycznego w Stanach Zjednoczonych po 11 września / Ewa Dąbrowska // Nauczanie Początkowe. – 2007/2008, nr 1, s. 79-86
42. Rzecz o wychowaniu patriotycznym / Antonina Telicka-Bonecka // Meritum. – 2016, nr 3, s. 86-91
43. Sen o Polsce, czyli Dziwne obrazy prawdziwej historii / Robert Idkowiak // Wychowawca. – 2017, nr 5, s. 28-33
44. Solidarystyczne podstawy patriotyzmu / Marek A. Cichocki // Znak. - 2002, nr 4, s. 13-30
45. Symbole narodowe : propozycje aktywności dla dzieci starszych na listopad // Bliżej Przedszkola. – 2017, nr 10, s. 55-60
46. Symbole narodowe : projekt edukacyjny (badawczy) / Renata Wesołowska, Aneta Gintrowska // Wszystko dla Szkoły. - 2005, nr 9, s. 19-20
47. Śmierć i ojczyzna / Dariusz Karłowicz // Znak. - 2002, nr 4, s. 56-68
48. W kraju orła białego : propozycje aktywności dla dzieci starszych na listopad // Bliżej Przedszkola. – 2017, nr 10, s. 50-54
49. Wisła : symbol oporu przeciw okupantom : scenariusz lekcji wychowawczej dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych / Agnieszka Sławińska // Wychowawca. – 2017, nr 11, s. 32-34
50. Wrócił do swojej szkoły po 60 latach, aby przeprowadzić lekcję patriotyzmu / Małgorzata Jaskólska // Dyrektor Szkoły. - 2000, nr 2, s. 25-30
51. Wychowanie patriotyczne w praktyce / Klemens Stróżyński // Nowa Szkoła. - 2006, nr 8, s. 4-5
52. Wychowanie patriotyczne w rodzinie / Urszula Tokarska // Wychowawca. – 2016, nr 11, s. 18-20
53. Wychowanie patriotyczne w szkole / Aneta Paszkiewicz // Problemy Opiekunczo-Wychowawcze. – 2016, nr 4, s. 17-22
54. Wzrastanie w wartościach narodowych i chrześcijańskich : program lekcji wychowawczych dla szkoły ponadgimnazjalnej lub III klasy gimnazjum / Elżbieta Ciemięga // Wychowawca. – 2017, nr 6, s. 30-35
55. Zamieszkać, w którym mieszkam! / Elżbieta Korczewska, Joanna Kozubek // Wychowanie w Przedszkolu. – 2017, nr 5, s. 8-13

Filmy

1. Patriotyzm [Film] / scen., reż. Dariusz Regucki. - Kraków : Dom Wydaw. "Rafael", [2008?]. - 1 płyta DVD (25 min) : dźwięk., kolor. ; 12 cm + materiał pomocniczy do lekcji

2. Patriotyzm [Film] : czy to trudne? / scen. i reż. Jakub Nowicki. - Warszawa : Wydawnictwo WAM - Studio Inigo, [2011]. - 1 dysk optyczny (DVD) (16 min 55 s) : dźwięk, kolor. ; 12 cm

Zestawienia bibliograficzne

1. Odzyskanie niepodległości przez Polskę - scenariusze zajęć i imprez okolicznościowych dostępne w Bibliotece Pedagogicznej Centrum Edukacji Nauczycieli w Łomży <https://www.cen.lomza.pl/biblioteka/zestawy-bibliograficzne>
2. Wychowanie patriotyczne : (zestawienie bibliograficzne w wyborze) / Elżbieta Trojan // Nowa Szkoła. - 2010, nr 9, s. 56-62
3. Zestawienie bibliograficzne w wyborze na temat edukacji patriotycznej dzieci w wieku wczesnoszkolnym / Anna Klimaszewska // Nauczanie Początkowe. – 2007/2008, nr 1, s. 104-106

Oprac. Bożena Malinowska
29.06.2020 r.